בס"ד

גליון 39

דעם רבינ'ס מעשיות

ספורי מעשיות משנים קדמוניות
מרבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

די מעשה מיט די בחינות
באידיש

דִי שִׂיחוֹת פוּן נָאךְ סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיוֹת (2)

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף.

דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה,
און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.

אִיבֶּערְגֶעאַרְבֶּעט דוּרְךְ ״מְכוֹן שָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת״ – לוֹיטְן הַיינְטִיגְן אִידִישׁ – אָן צוּ פַּארְעֶנְדֶערְן דֶעם רֶבִּינְ׳ס לָשׁוֹן / פּוּנְקְטְלִיךְ אִיבֶּערְגֶעקוּקְט פוּנֶעם עֶרְשְׁטְן דְרוּק שְׁנַת תקע״ו פוּן רַבִּי נָתָן זיע״א, אוּן פוּנֶעם צְוֵוייטְן דְרוּק שְׁנַת תר״י פוּן זַיין תַּלְמִיד רַבִּי נַחְמָן מִטּוּלְטְשִׁין ז״ל / דִי אַיינְגֶערִינְגְעלְטֶע וֶוערְטֶער () זֶענֶען עֶרְקְלֶערוּנְגֶען פוּן רַבִּי נָתָן זיע״א / דִי אַיינְגֶעקֶעסְטְלְטֶע וֶוערְטֶער [] זֶענֶען עֶרְקְלֶערוּנְגֶען פוּנֶעם ׳סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת׳ בִּלְשׁוֹן־הַקּוֹדֶשׁ, אָדֶער אֵייגֶענֶע עֶרְקְלֶערוּנְגֶען [פַאר בַּאמֶערְקוּנְגֶען: 7631800@gmail.com]

שִׂיחוֹת שֶׁאַחַר סִפּוּרֵי הַמַּעֲשִׂיּוֹת

ה – דֶער ׳צַדִּיק׳ וָואס אִיז אוֹיף אִים אַרוֹיפְגֶעפַאלְן ׳עַצְבוּת׳

[אות א] עֶס אִיז בַּאוואוּסְט: אַז ׳עַצְבוּת׳, ׳טְרוֹיעֶרִיגְקַייט׳, אִיז זֵייעֶר אַ מִיאוּסֶ׳ע מִדָּה! אוּן מְ׳דַארְף זִיךְ זֵייעֶר דֶערְוַוייטֶערְן דֶערְפוּן! – אוּן מְ׳דַארְף זִיךְ אוֹיפְלֶעבְּן אוּן זִיךְ דֶערְהֵייבְּן!

וַוייל עֶר דַארְף וִויסְן: אַז יֶעדְן ׳רִיר׳ אוּן ׳בֵּייג׳, וָואס דֶער מֶענְטְשׁ רִירְט זִיךְ אוּן רוּקְט זִיךְ, וֶוען עֶר גֵייט אַרַיין אִין עֲבוֹדַת־הַשֵּׁם – אִיז זֵייעֶר טַייעֶר אִין אֵייבֶּערְשְׁטְנְ׳ס אוֹיגְן – אֲפִילוּ עֶר רוּקְט זִיךְ בְּלוֹיז אַ הָאר! – וַוייל וִויבַּאלְד דֶער מֶענְטְשׁ אִיז אִין אַ ׳גוּף׳, אִין ׳עוֹלָם־הָעֲשִׂיָּה׳ – אִיז דֶערְפַאר זֵייעֶר שְׁוֶוער אוֹיף אִים, יֶעדְן רִיר אוּן בֵּייג! – דֶערִיבֶּער אִיז דָאס זֵייעֶר טַייעֶר אִין אֵייבֶּערְשְׁטְנְ׳ס אוֹיגְן!

[אות ב] אוּן עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ מַעֲשֶׂה מִיט אַ צַדִּיק: וָואס אִיז אַרוֹיפְגֶעפַאלְן אוֹיף אִים אַ גְרוֹיסְן ׳טְרוֹיעֶרִיגְקַייט׳ [עַצְבוּת] אוּן ׳שְׁוֶוערִיגְקַייט׳! – אוּן וֶוען סְ׳אִיז זִיךְ מִתְגַּבֵּר אוֹיף אַ צַדִּיק ׳עַצְבוּת׳, אִיז דָאס זֵייעֶר שְׁוֶוער פַאר אִים – וַוייל אוֹיף אַ ׳צַדִּיק׳, שְׁטַארְקְט זִיךְ דָאס זֵייעֶר פִיל!

בִּיז סְ׳אִיז אַרוֹיפְגֶעפַאלְן אוֹיף אִים, אַזוֹיפִיל ׳פוֹילְקַייט׳ [עַצְלוּת] אוּן ׳שְׁוֶוערִיגְקַייט׳ – בִּיז עֶר הָאט זִיךְ שׁוֹין מַמָּשׁ נִישְׁט גֶעקֶענְט אַוֶועקְרִירְן פוּן זַיין פְּלַאץ, צוּלִיב דִי גְרוֹיסֶע ׳שְׁוֶוערִיגְקַייט׳ אוּן ׳עַצְבוּת׳ וָואס הָאט זִיךְ זֵייעֶר גֶעשְׁטַארְקְט אִיבֶּער אִים!

אוּן עֶר הָאט זִיךְ גֶעוָואלְט דֶערְפְרֵייעֶן, אוּן זִיךְ דֶערְהֵייבְּן! – אוּן עֶר הָאט זִיךְ מִיט גָארְנִישְׁט גֶעקֶענְט דֶערְפְרֵייעֶן אוּן דֶערְהֵייבְּן! – וַוייל מִיט יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶר הָאט זִיךְ גֶעוָואלְט דֶערְפְרֵייעֶן, הָאט אִים דֶער ׳בַּעַל־דָבָר׳ גֶעטְרָאפְן דֶערִינֶען ׳עַצְבוּת׳! – בִּיז עֶר הָאט שׁוֹין גָארְנִישְׁט גֶעהַאט קַיין שׁוּם זַאךְ מִיט וָואס זִיךְ צוּ דֶערְפְרֵייעֶן! – וַוייל מִיט יֶעדֶע ׳שִׂמְחָה׳ וָואס עֶר הָאט זִיךְ גֶעוָואלְט דֶערְפְרֵייעֶן אוּן זִיךְ אוֹיפְהֵייבְּן, הָאט עֶר אִים גֶעטְרָאפְן דֶערִינֶען ׳עַצְבוּת׳!

אוּן עֶר הָאט זִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ דֶערְפְרֵייעֶן, מִיט דִי ׳שִׂמְחָה׳ פוּן ״שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי״! ״בַּאשֶׁעפֶער, אִיךְ דַאנְק דִיר, אַז דוּ הָאסְט מִיר נִישְׁט בַּאשַׁאפְן קַיין גוֹי״! – אוּן דָאס אִיז דָאךְ זִיכֶער, אַ ׳גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה׳ וָואס הָאט נִישְׁט קַיין שִׁיעוּר! – וַוייל מְ׳קֶען דָאךְ נִישְׁט אָפְּשַׁאצְן דִי צְווִישְׁנְשֵׁייד אוּן חִילּוּק! ׳טוֹיזְנְטֶער אוּן צֶענְדְלִיגֶע־טוֹיזְנְטֶער צְווִישְׁנְשֵׁיידְן׳, וָואס אִיז פַארְהַאן צְווִישְׁן דִי הֵיילִיגְקֵייט פוּן אַ אִיד, פוּן דֶעם ׳נִידְרִיגְסְטְן־פוּן־דִי־נִידְרִיגְסְטֶע׳ – צְווִישְׁן דִי שְׁלֶעכְטְס אוּן טוּמְאָה פוּן דִי ׳גוֹיִם׳!

אוּן אַז דֶער מֶענְטְשׁ וֶועט גוּט גֶעדֶענְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְנְ׳ס חֲסָדִים אִיבֶּער אִים: ״אַז עֶר הָאט אִים נִישְׁט בַּאשַׁאפְן קַיין גוֹי״! – דַארְף עֶר זִיכֶער זֵייעֶר פַארְגְרֶעסֶערְן זַיין ׳שִׂמְחָה׳ דֶערְמִיט! – אוּן דָאס אִיז אַזַא סָארְט ׳שִׂמְחָה׳, וָואס אוֹיף דֶעם אִיז נִישְׁט פַארְהַאן קַיין ׳עַצְבוּת׳!

וַוייל מְמֵילָא וֶוען עֶר דֶערְפְרֵייט זִיךְ מִיט אַזַא סָארְט זַאךְ וָואס עֶר טוּט אַלֵיינְס, קֶען מֶען נָאךְ טְרֶעפְן דֶערוֹיף ׳עַצְבוּת׳ אוֹיף יֶעדְן סָארְט ׳שִׂמְחָה׳ – וַוייל אִין יֶעדְן זַאךְ וֶועט עֶר [דֶער ׳בַּעַל־דָבָר׳] אִים טְרֶעפְן ׳חֶסְרוֹנוֹת׳, כְּדֵי אִים נִישְׁט צוּצוּלָאזְן זִיךְ צוּ אוֹיפְהֵייבְּן אוּן זִיךְ דֶערְפְרֵייעֶן!

אָבֶּער מִיט דֶעם זַאךְ פוּן: ״שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי״, וָואס דָאס אִיז נָאר פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַלֵיין, וַוייל דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט דָאךְ דָאס גֶעמַאכְט, אַז עֶר הָאט רַחֲמָנוּת גֶעהַאט אוֹיף אִים אוּן אִים נִישְׁט בַּאשַׁאפְן קַיין ׳גוֹי׳ – וִויאַזוֹי אִיז מֶעגְלִיךְ צוּ טְרֶעפְן אַ ׳חִסָּרוֹן׳ אִינֶעם ׳דָאזִיגְן סָארְט שִׂמְחָה׳, וִויבַּאלְד דָאס אִיז דָאךְ ׳מַעֲשֵׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ׳ אַלֵיינְס! – וַוייל וִויאַזוֹי עֶס זָאל נָאר זַיין [וָואס סְ׳גֵייט אַלְץ אַרִיבֶּער אוֹיף אִים], אִיז דָאךְ אָבֶּער כָּאטְשִׁיק פַארְהַאן אַ רִיזִיגְן צְווִישְׁנְשֵׁייד, צְווִישְׁן אִים אוּן דִי גוֹיִם, אָן קַיין שִׁיעוּר אוּן אָן קַיין שַׁאץ!

[אות ג] אוּן דֶער ׳אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶער צַדִּיק׳ הָאט זִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ דֶערְפְרֵייעֶן דֶערְמִיט [מִיט דִי שִׂמְחָה פוּן ״שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי״]! – אוּן עֶר הָאט ׳צוּבִּיסְלֶעךְ צוּבִּיסְלֶעךְ׳, זִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ פְרֵייעֶן אוּן זִיךְ צוּ דֶערְהֵייבְּן! – אוּן יֶעדְן מָאל הָאט עֶר זִיךְ מֶער אוּן מֶער אוֹיפְגֶעהוֹיבְּן אוּן דֶערְפְרֵייט! – בִּיז עֶר אִיז אָנְגֶעקוּמֶען צוּ אַזַא ׳שְׁטַארְקֶע אוּן גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה׳! אַז עֶר אִיז צוּגֶעקוּמֶען צוּ ״דִי ׳שִׂמְחָה׳ וָואס ׳מֹשֶׁה רַבֵּינוּ׳ עָלָיו־הַשָּׁלוֹם הָאט גֶעהַאט, בְּשַׁעַת וֶוען עֶר אִיז אַרוֹיפְגֶעגַאנְגֶען אִין הִימְל צוּ בַּאקוּמֶען דִי ׳לוּחוֹת׳״ [אָבוֹת־דְּרַבִּי־נָתָן פ״ב ה״ג]!

אוּן אַזוֹי אִינְצְווִישְׁן וָואס עֶר [דֶער 'אוֹיבֶּנְדֶערְמַאנְטֶער צַדִיק'] דֶערְהֵייבְּט זִיךְ אוּן דֶערְפְרֵייט זִיךְ אַזוֹי – אִיז עֶר גֶעפְלוֹיגְן אִין דִי 'עוֹלָמוֹת', 'עֶטְלִיכֶע טוֹיזְנְטֶער מַייל'! [דָאס הֵייסְט: עֶר אִיז גֶעפְלוֹיגְן בְּתוֹךְ דִי 'עוֹלָמוֹת', אוּן עֶר הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ פְלִיעֶן פוּן דֶעם פְּלַאץ אִין 'עוֹלָם־הָעֶלְיוֹן' וואוּ עֶר אִיז גֶעוָוארְן דָארְט פְרֵיילֶעךְ – זֶעה וַוייטֶער]!

אוּן אַזוֹי אִינְמִיטְן, קוּקְט עֶר זִיךְ אָן, אוּן עֶר [זֶעהְט: אַז עֶר] אִיז זֵייעֶר וַוייט [הֶעכֶער] פוּן דֶעם פְּלַאץ וואוּ עֶר אִיז גֶעוֶוען פְרִיעֶר!

אוּן עֶר הָאט גֶעהַאט 'גְרוֹיס צַעַר' – וַוייל עֶר הָאט גֶעמֵיינְט: אַז עֶר וֶועט אַרַיינְפַאלְן צוּ עֶפֶּעס אַ אַנְדֶערְן פְּלַאץ! [וַוייל וִויבַּאלְד עֶר הָאט זִיךְ דָאךְ גֶערוּקְט הֶעכֶער, אִיז אוֹיבּ עֶר וֶועט אַרָאפְּפַאלְן פוּן זַיין עֲבוֹדָה – וֶועט עֶר דָאךְ אַרָאפְּפַאלְן אוֹיף אַן אַנְדֶערְן פְּלַאץ, לוֹיט וִויפִיל עֶר הָאט זִיךְ גֶערוּקְט אוֹיבְן – זֶעה בִּילְד וַוייטֶער] – אוּן סְ'וֶועט זַיין אוֹיף אִים אַ גְרוֹיסְן וואוּנְדֶער [וֶוען מְ'וֶועט אִים זֶעהְן אוֹיף אַ אַנְדֶערְן פְּלַאץ פוּן פְרִיעֶר – אוּן מְ'וֶועט זָאגְן]: "אַז עֶר אִיז פְּלוּצְלִינְג נֶעלָם גֶעוָוארְן" [פוּנֶעם פְרִיעֶרְדִיגְן פְּלַאץ]! – אוּן דֶער צַדִיק וִויל דָאךְ זַיין שְׁטֶענְדִיג "הַצְנֵעַ־לֶכֶת" [מִיכָה ו, ח]! "לֶעבְּן בַּאהַאלְטְן אוּן בַּאשֵׁיידְן"! [בְּמֵילָא ווִיל עֶר נִישְׁט מְ'זָאל זֶעהְן: וִוי עֶר שְׁטֵייגְט אוּן גֵייט הֶעכֶער]!

[אוֹת ד] אוּן דִי 'שִׂמְחָה' הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן אַוֶועקְצוּגֵיין! וַוייל 'שִׂמְחָה' הָאט אַ 'גְרֶענִיץ', וואוּ עֶס הֵייבְּט זִיךְ אָן, אוּן וואוּ עֶס עֶנְדִיגְט זִיךְ! – אוּן וֶוען דִי 'שִׂמְחָה' הָאט זִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ עֶנְדִיגְן, הָאט זִיךְ דָאס גֶעעֶנְדִיגְט 'צוּבִּיסְלֶעךְ צוּבִּיסְלֶעךְ' – אוּן עֶר אִיז גֶעוָוארְן דֶערְנִידֶערְט [פוּן דָארְט וואוּ עֶר אִיז אַרוֹיפְגֶעפְלוֹיגְן] 'צוּבִּיסְלֶעךְ צוּבִּיסְלֶעךְ'!

אוּן וֶוען עֶר אִיז צוּרִיק אַרָאפְּגֶעגַאנְגֶען [אַרָאפְּגֶעפְלוֹיגְן] אוּן דֶערְנִידֶערְט גֶעוָוארְן, פוּנֶעם פְּלַאץ וואוּ עֶר אִיז דָארְט אַרוֹיפְגֶעפְלוֹיגְן בְּשַׁעַת דִי [אוֹיבֶּנְדֶערְמַאנְטֶע רִיזִיגֶע] 'שִׂמְחָה' – אִיז עֶר נִישְׁט גְלַייךְ צוּרִיק אָנְגֶעקוּמֶען צוּ זַיין עֶרְשְׁטְן פְּלַאץ [אִין 'עוֹלָם־הָעֶלְיוֹן'] פוּן וואוּ עֶר אִיז פוּן דָארְט אַרוֹיפְגֶעפְלוֹיגְן [זֶעה אוֹיבְן] – [דָאס הֵייסְט: אַז עֶר אִיז נִישְׁט אַרָאפְּגֶעפְלוֹיגְן צוּרִיק] אוֹיפְן זֶעלְבְּן וֶועג־גַאנְג פוּן זַיין פְלִיעֶן [אוֹיף אַרוֹיף]! – נָאר עֶר אִיז גְלַייךְ אָנְגֶעקוּמֶען אוּנְטְן [דָא אוֹיף דֶער 'דָאזִיגֶער אוּנְטֶערְשְׁטֶער־וֶועלְט'], צוּם זֶעלְבְּן פְּלַאץ פוּן וואוּ עֶר אִיז [גֶעוֶוען פְרִיעֶר וֶוען עֶר אִיז] אַרוֹיפְגֶעפְלוֹיגְן [פַאר עֶר אִיז גֶעוָוארְן גָאר פְרֵיילֶעךְ]!

אוּן דֶערְפַאר אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיס וואוּנְדֶער: אוֹיף דֶעם וָואס עֶר הָאט זִיךְ גֶעטְרָאפְן, נָאכְדֶעם וָואס עֶר הָאט צוּרִיק אַרָאפְּגֶענִידֶערְט: וִוי עֶר אִיז צוּרִיק אָנְגֶעקוּמֶען צוּ זַיין 'עֶרְשְׁטְן' [זֶעלְבְּן] פְּלַאץ' [וואוּ עֶר אִיז גֶעוֶוען פַאר עֶר אִיז אַרוֹיפְגֶעגַאנְגֶען]?! – אוּן פַארְשְׁטֵיי גוּט! [זֶעה בִּילְד וַוייטֶער].

בִּיז עֶר אִיז צוּרִיקְגֶעגַאנְגֶען [צוּרִיק אָנְגֶעקוּמֶען] צוּם זֶעלְבְּן פְּלַאץ וָואס עֶר אִיז קוֹדֶם דָארְט גֶעוֶוען [בְּשַׁעַת עֶר אִיז גֶעוֶוען בְּעַצְבוּת]!

אוּן עֶר קוּקְט זִיךְ אָן, אוּן עֶר זֶעהְט: אַז עֶר אִיז מַמָשׁ אוֹיפְן זֶעלְבְּן פְּלַאץ וואוּ עֶר אִיז פְרִיעֶר גֶעוֶוען! אוּן אַז עֶר הָאט זִיךְ נָאךְ גָארְנִישְׁט אַוֶועקְגֶערוּקְט פוּן זַיין פְּלַאץ! נָאר אֶפְשַׁר אַזוֹי־וִוי אַ 'הָאר', וָואס אַ מֶענְטְשׁ קֶען דָאס נִישְׁט אָפְּשַׁאצְן, נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער!

אוּן דָאס אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסְן וואוּנְדֶער אִין צַדִיקְ'ס אוֹיגְן: "אַז עֶר אִיז דָאךְ אַזוֹיפִיל גֶעפְלוֹיגְן אִין דִי 'עוֹלָמוֹת', אוּן 'דָא אוּנְטְן' הָאט עֶר זִיךְ גָארְנִישְׁט גֶערוּקְט"!

הָאט מֶען אִים גֶעוִויזְן: אַז סְ'אִיז אַזוֹי טַייעֶר אִין דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְנְ'ס אוֹיגְן, יֶעדְן קְלֵיינֶעם 'רִיר' אוּן 'בֵּייג' וָואס דֶער מֶענְטְשׁ רוּקְט זִיךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט, אֲפִילוּ קְלֶענֶער פוּן אַ 'הָאר'! – אַז 'טוֹיזְנְטֶער אוּן צֶענְדְלִיגֶער טוֹיזְנְטֶער עוֹלָמוֹת אוּן מַייל', זֶענֶען נִישְׁט וֶוערְט [הָאבְּן נִישְׁט אַזַא גְרוֹיס חֲשִׁיבוּת] קֶעגְן דֶעם! [דָאס הֵייסְט: אַז דָא אוּנְטְן וֶוען מְ'רוּקְט זִיךְ אַ קְלֵיין פִּיצֶעלֶע, אוּן מְ'קוּמְט נָאר אָן צוּ 'עֶפֶּעס אַ (קְלֵיינֶעם) קְדוּשָׁה', אֲפִילוּ נָאר 'אַזוֹי קְלֵיין וִוי אַ הָאר' – אִיז דָאס נָאךְ סַאךְ מֶער טֵייעֶרֶער, וִוי 'טוֹיזְנְטֶער אוּן צֶענְדְלִיגֶער טוֹיזְנְטֶער עוֹלָמוֹת' דָארְטְן אוֹיבְן אִין הִימְל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, חוֹל־הַמּוֹעֵד ד, יג; רֵאשִׁית־הַגֵּז ד, א)].

[אוֹת ה] אוּן דָאס צוּ פַארְשְׁטֵיין [דַארְף מֶען וִויסְן]: אַז סְ'אִיז בַּאוואוּסְט: אַז דֶער דָאזִיגֶער 'גַשְׁמִיוּתְ'דִיגֶער וֶועלְט', אִיז נָאר אַ 'מִיטְל פּוּנְקְט' אִינְמִיטְן דִי 'גַלְגַלִים', וִוי סְ'אִיז עֶרְקְלֶערְט דוּרְךְ דִי 'בַּעֲלֵי־תְּכוּנָה'! ['חָכְמַת אַסְטְרָאנָאמְיֶע', דִי גַאנְג פוּן דִי זוּן, לְבָנָה, אוּן שְׁטֶערְנְס – זֶעה: 'רַמְבַּ"ם' הִלְכוֹת קִדּוּשׁ־הַחֹדֶשׁ; סֵפֶר־הַבְּרִית; סֵפֶר־הַתְּכוּנָה פוּן רַבִּי חַיִּים וִויטַאל]! – אוּן כָּל־שֶׁכֵּן קֶעגְן דִי 'עוֹלָמוֹת־הָעֶלְיוֹנִים', וֶוערְט דִי 'גַאנְצֶע וֶועלְט' זִיכֶער נִישְׁט בַּאטְרַאכְט, מֶער וִוי אַ 'פִּינְטֶעלֶע'!

אוּן סְ'אִיז בַּאוואוּסְט: אַז אַלֶע 'שְׁטְרִיכְן' וָואס דוּ וֶועסְט צִיעֶן פוּנֶעם 'מִיטְל פּוּנְקְט' – זֶענֶען זֵייעֶר נָאנְט בַּיים 'פּוּנְקְט', אֵיינְס צוּם אַנְדֶערְן! אוּן וִוי מֶער זֵיי דֶערְוַוייטֶערְן זִיךְ פוּנֶעם 'פּוּנְקְט', וֶוערְן זֵיי מֶער דֶערְוַוייטֶערְט אֵיינְס פוּנֶעם אַנְדֶערְן!

אוּן אַזוֹי אוֹיךְ וֶוען דִי 'שְׁטְרִיכְן' דֶערְוַוייטֶערְן זִיךְ גָאר אַסַאךְ פוּנֶעם 'פּוּנְקְט', דֶערְוַוייטֶערְן זִיךְ דַאן אוֹיךְ דִי

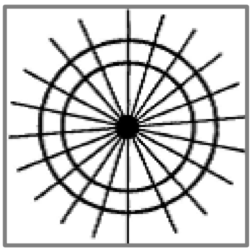

'שְׁטְרִיכְן' אֵיינְס פוּנֶעם אַנְדֶערְן, גָאר שְׁטַארְק! כָאטְשׁ וָואס אוּנְטְן בַּיים 'פּוּנְקְט' זֶענֶען זֵיי נָאנְט אֵיינְס צוּם אַנְדֶערְן! – אַזוֹי־וִוי עֶס צֵייגְט דָאס דָאזִיגְן בִּילְד ▮☜ :

קוּמְט אוֹיס: אַז אוֹיבּ וֶועט עֶר זִיךְ אוֹיסְמָאלְן אִין זַיינֶע גֶעדַאנְקֶען: וִוי עֶס וֶוערְן גֶעצוֹיגְן 'שְׁטְרִיכְן' פוּן דֶעם 'אוּנְטֶערְשְׁטְן־וֶועלְט', אֲפִילוּ נָאר בִּיז דִי 'גַלְגַלִים' – קוּמְט דַאן אוֹיס: אַז אֲפִילוּ אוֹיבּ עֶר גֵייט נִישְׁט אַוֶועק פוּן זַיין פְּלַאץ, נָאר [אַזוֹי וֵוייניג] **וִוי אַ 'פָאדֶעם' – פוּנֶעסְטְוֶועגְן: דָארְט אוֹיבְן בַּיי דִי 'גַלְגַלִים', וֶוערְט עֶר דֶערְוַוייטֶערְט פוּן דֶעם** [עֶרְשְׁטְן] **פְּלַאץ ווָאוּ עֶר אִיז דָארְט גֶעוֶוען פְרִיעֶר, קֶעגְנְאִיבֶּער זַיין קָאפּ – וֶוערְט עֶר יֶעצְט דֶערְוַוייטֶערְט 'עֶטְלִיכֶע טוֹיזְנְטֶער מַייל', לוֹיטְן שַׁאץ פוּן דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּנֶעם 'אוֹיבֶּערְשְׁטְן גַלְגַל' קֶעגְנְאִיבֶּער דֶעם 'אוּנְטֶערְשְׁטְן וֶועלְט', וִוי בַּאוואוּסְט! – וַוייל סְ'אִיז דָארְטְן אַרַיינְגֶעזֶעצְט** [אִינֶעם גַלְגַל]**, 'שְׁטֶערְנְס', גָאר אָן קַיין צָאל, אוּן יֶעדְן 'שְׁטֶערְן' אִיז בְּעֶרֶךְ אַזוֹי גְרוֹיס וִוי דֶער 'דָאזִיגֶער וֶועלְט', אוּן נָאךְ גְרֶעסֶער!** [זֶעה נָאךְ אִין 'לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת', עֵרוּבֵי־תְּחוּמִין ה, כ].

[אוֹת ו] כָּל־שֶׁכֵּן וְכָל־שֶׁכֵּן וֶוען עֶר וֶועט זִיךְ אוֹיסְמָאלְן אִין זַיינֶע גֶעדַאנְקֶען: וִוי דִי 'שְׁטְרִיכְן' וֶוערְן גֶעצוֹיגְן בִּיז דִי 'עוֹלָמוֹת־הָעֶלְיוֹנִים' – וָואס אַלֶע 'גַלְגַלִים', זֶענֶען גָארְנִישְׁט קֶעגְן זֵיי! – קוּמְט אוֹיס: אַז סְ'אִיז נִישְׁט דָא קַיין שַׁאץ צוּ דִי 'וַוייטְקֵייט' [הֶעכֶערְקֵייט] **וָואס עֶר הָאט זִיךְ דֶערְוַוייטֶערְט** [הֶעכֶער גֶעוָוארְן] **דָארְט אִין דִי 'עוֹלָמוֹת־הָעֶלְיוֹנִים', דוּרְךְ אַ קְלֵיין פִּיצֶעלֶע 'וַוייטְקֵייט'** [הֶעכֶערְקֵייט]**, אֲפִילוּ בְּלוֹיז 'וֵויינִיגֶער וִוי אַ הָאר' וָואס עֶר הָאט זִיךְ דֶערְוַוייטֶערְט** [גֶערוּקְט הֶעכֶער] **אוּן אַוֶועקְגֶעגַאנְגֶען, פוּנֶעם פְרִיעֶרְדִיגְן פְּלַאץ!**

וַוייל אֲפִילוּ אוֹיבּ דָא אִין דֶעם 'אוּנְטֶערְשְׁטְן וֶועלְט', הָאט עֶר זִיךְ נִישְׁט דֶערְוַוייטֶערְט אוּן גֶעגַאנְגֶען [הֶעכֶער]**, נָאר בְּלוֹיז 'וֵויינִיגֶער וִוי אַ הָאר'! – וָואס אִין זַיינֶע אוֹיגְן אִיז עֶר גָארְנִישְׁט וַוייטֶער גֶעגַאנְגֶען** [גָארְנִישְׁט גֶערוּקְט הֶעכֶער]**! וַוייל דָאס קֶען דָאךְ נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַלֵיינְס אָפְּשַׁאצְן! – מִיט דֶעם אַלֶעמֶען: דָארְטְן אִין דִי 'עוֹלָמוֹת־הָעֶלְיוֹנִים', אִיז עֶר דֶערְוַוייטֶערְט** [הֶעכֶער] **גֶעוָוארְן 'עֶטְלִיכֶע טוֹיזְנְטֶער עוֹלָמוֹת אוּן מַייל'!**

אוּן כָּל־שֶׁכֵּן וְכָל־שֶׁכֵּן וֶוען דֶער מֶענְטְשׁ גֵייט 'אֵיין מַייל' אָדֶער 'עֶטְלִיכֶע מַייל' אִין 'עֲבוֹדַת־הַשֵּׁם'! דֶעמָאלְט אִיז: "עַיִן לֹא רָאֲתָה" וְכוּ' [יַעֲשֶׂה לִמְחַכֵּה לוֹ] [יְשַׁעְיָה סד, ג]**! "קַיין שׁוּם אוֹיג, חוּץ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַלֵיינְס – קֶען נִישְׁט זֶעהְן דָאס גוּטְס וָואס עֶר וֶועט מַאכְן, פַאר דִי וָואס הָאפְן צוּ אִים"!**

*

(אִין 'חַיֵּי־מוֹהֲרַ"ן' סה, שְׁרֵייבְּט רַבִּי נָתָן זַ"ל: **דִי מַעֲשֶׂה פוּנֶעם צַדִּיק וָואס אִיז אֵיינְמָאל אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין אַ 'גְרוֹיסְן עַצְבוּת'** וְכוּ', וָואס אִיז גֶעשְׁרִיבְן אִין 'סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת' פּוּנְקְט וִוי אִיךְ הָאבּ דָאס גֶעהֶערְט פוּנֶעם רֶבִּינְ'ס מוֹיל – הָאבּ אִיךְ גֶעהֶערְט פוּן אֵיינֶעם פוּן 'אוּנְזֶערֶע־לַייט': **"אַז עֶר הָאט גֶעהֶערְט דֶעם 'דָאזִיגְן מַעֲשֶׂה' פוּנֶעם רֶבִּינְ'ס מוֹיל, אִין אַבִּיסְל אַ 'אַנְדֶערְן נוּסַח'"!** – אוּן אוֹיךְ אִינֶעם 'סִיפּוּר־הַמַּעֲשֶׂה' אִיז גֶעוֶוען אַבִּיסְל אַ 'עֶנְדֶערוּנְג' וְכוּ'!

אַז עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ צַדִּיק, וָואס אִיז גֶעוֶוען אִין זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע מַדְרֵיגָה – וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען פוּן דִי 'בַּעֲלֵי חֶשְׁבּוֹן־הַנֶּפֶשׁ', וָואס יֶעדְן טָאג הָאט עֶר זִיךְ גֶעמַאכְט אַ 'חֶשְׁבּוֹן־הַנֶּפֶשׁ': "צוּ עֶר הָאט דֶעם הַיינְטִיגְן טָאג, רִיכְטִיג גֶעדִינְט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן בִּשְׁלֵמוּת, לוֹיט זַיין שְׁטֵייגֶער שְׁטֶענְדִיג"! – אוּן עֶר הָאט אוֹיסְגֶערֶעכְנְט דִי זַאכְן וָואס עֶר הָאט גֶעדַארְפְט טוּהְן אִין דֶעם הַיינְטִיגְן טָאג! אוּן עֶר הָאט גֶעפוּנֶען: אַז עֶר הָאט נִישְׁט יוֹצֵא גֶעוֶוען יְדֵי־חוֹבָתוֹ בִּשְׁלֵימוּת אִינֶעם דָאזִיגְן טָאג!

לְמָשָׁל: עֶר הָאט גֶעדַארְפְט אַרוּמְגֵיין אִין שְׁטוּבּ 'אַהִין אוּן אַהֶער', אַזוֹיפִיל מָאל וִויפִיל עֶר הָאט גֶעדַארְפְט לוֹיט זַיין 'הוֹיכְן הַשָּׂגָה'! – אוּן אִין יֶענֶעם טָאג אִיז עֶר נִישְׁט אַזוֹיפִיל אַרוּמְגֶעגַאנְגֶען אִין שְׁטוּבּ, וִוי עֶס פַּאסְט לוֹיט זַיין מַדְרֵיגָה!

אוּן דוּרְכְדֶעם אִיז עֶר זֵייעֶר אַרָאפְּגֶעפַאלְן אִין זַיינֶע גֶעדַאנְקֶען! – בִּיז סְ'אִיז אִים שׁוֹין נִישְׁט מֶעגְלִיךְ גֶעוֶוען זִיךְ אוֹיפְצוּלֶעבְן! – בִּיז עֶר הָאט זִיךְ מְחַיֶּה גֶעוֶוען מִיט דֶעם וָואס עֶר הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען: "שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי", "בַּאשֶׁעפֶער, אִיךְ דַאנְק דִיר, אַז דוּ הָאסְט מִיר נִישְׁט בַּאשַׁאפְן קַיין גוֹי"!

[שְׁרֵייבְּט רַבִּי נָתָן]: אוּן פוּן דֶעם וֶועסְטוּ פַארְשְׁטֵיין: דִי מַעְלָה אוּן דִי גְרוֹיסְקֵייט פוּנֶעם דָאזִיגְן צַדִּיק, וִוי גְרוֹיס עֶר אִיז גֶעוֶוען – אַז עֶר הָאט גֶעהַאט אַזַא הוֹיכֶע עֲבוֹדָה מִיט דֶעם וָואס עֶר אִיז גֶעגַאנְגֶען 'אַהִין אוּן אַהֶער' אִין שְׁטוּבּ! – אַז וֶוען עֶר הָאט נָאר אַבִּיסְל פַארְמִינֶערְט פוּן דֶעם דָאזִיגְן עֲבוֹדָה, לוֹיט זַיין דֵיעָה, הָאט עֶר זִיךְ אַזוֹי שְׁטַארְק מְצַעֵר גֶעוֶוען – בִּיז עֶר הָאט זִיךְ שׁוֹין כִּמְעַט נִישְׁט גֶעקֶענְט אוֹיפְלֶעבְן מֶער – וֶוען נִישְׁט וָואס עֶר דֶערְמַאנְט זִיךְ פוּן: "שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי"!

זֶעה אוּן פַארְשְׁטֵיי אוּן קוּק: דִי 'עֲבוֹדָה פוּן דִי צַדִּיקִים', אוּן זֵייעֶר 'צַעַר', אוֹיף זֵייעֶר פַארְמִינֶערוּנְג אִין 'עֲבוֹדַת־הַשֵּׁם' – בִּיז וִוי וַוייט, בִּיז וִוי וַוייט, דָאס דֶערְלַאנְגְט! – אַשְׁרֵי לָהֶם! וואוֹיל אִיז צוּ זֵיי!).

(רַבִּי נָתָן זַ"ל שְׁרֵייבְּט אִין 'לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת', פֶּסַח ט, טו: דֶער עִיקָר 'נְפִילָה' וָואס דֶער מֶענְטְשׁ פַאלְט אַרָאפּ, אִיז צוּלִיבּ 'גַדְלוּת' [גַאֲוָה] – אַז סְ'פַּאסְט אִים נִישְׁט צוּ טוּעֶן אַזַא 'עֲבוֹדָה' אוּן 'פְּלָאג', בְּשַׁעַת וֶוען עֶר הָאט נָאךְ גָארְנִישְׁט אוֹיפְגֶעטוּהְן! – אָבֶּער דֶער וָואס זוֹכְט דֶעם 'אֱמֶת', זָאגְט בַּיי זִיךְ אִין הַארְצְן: אַז צוּלִיבּ 'אֵיין פִּינְטֶעלֶע פוּן 'אֵיין אֵיינְצִיגְן גֶעטְלִיכְן־שַׁיין', אִיז וֶוערְד דָאס גַאנְצֶע פְּלָאג בְּכֶפֶל־כִּפְלַיִם! – אוּן אַזוֹי־וִוי דֶער צַדִּיק וָואס הָאט זִיךְ דֶערְפְרֵייט דוּרְךְ "שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי"!).

[דִי אַנְדֶערֶע שִׂיחוֹת שֶׁאַחֲרֵי סִפּוּרֵי־הַמַּעֲשִׂיּוֹת – וֶועלְן מִיר בְּעֶזְרַת־הַשֵּׁם אִיבֶּערְטַייטְשְׁן אִין אַ אַנְדֶערְן גֶעלֶעגְנְהֵייט]

בס"ד

דעם רבינ'ס מעשיות

נאמען ______________________

טעלפון ______________________

שטאט ______________________

בחינה אויף סיפורי מעשיות

די שיחות פון נאך סיפורי מעשיות - (2)

א. וואס דערציילט אונז דער רבי? אז ס'איז געווען א צדיק וואס ס'איז געפאלן אויף אים?
- ☐ עצבות - טרויער
- ☐ כבדות - שווערקייט
- ☐ עצבות וכבידות גדול - א גרויסע טרויער און שווערקייט

ב. וואס האט אים דער בעל דבר געטראפן אין יעדע שמחה?
- ☐ עצבות
- ☐ גאווה
- ☐ שקר

ג. וואספארא שמחה האט ער ביים סוף געטראפן וואס איז נישט געלונגען פאר'ן בעל דבר עס צוצושטערן?
- ☐ אז ער האט געטוהן א גרויסע מצווה
- ☐ אז ער האט געלערנט אסאך שעות
- ☐ אז דער בעשעפער האט אים נישט געמאכט א גוי – שלא עשני גוי

ד. צו וועלכע שמחה איז דער צדיק אנגעקומען דורך דעם?
- ☐ צו די שמחה פון א חתונה
- ☐ צו די שמחה וואס משה רבינו האט געהאט ביי מתן תורה
- ☐ צו די שמחה וואס משה רבינו האט געהאט ווען ער האט מקבל געווען די לוחות

ה. וואו ווייט איז דער צדיק געפלויגן אין די הויכע וועלטן בשעת ער איז געווען פרייליך?
- ☐ ווי איין האר
- ☐ ער האט זיך בכלל נישט גערירט
- ☐ אפאר טויזענטער מייל

ו. איז דער צדיק אראפ די זעלבע וועג וואו ער איז ארויף?
- ☐ יא
- ☐ ניין
- ☐ דער רבי רעדט נישט דערפון

ז. צו וואו איז דער צדיק אנגעקומען ווען ער איז אראפ דא אויף דער וועלט?
- ☐ פונקט צו די זעלבע פלאץ וואו ער איז פריער געווען
- ☐ מיט אפשר א האר געריקט פון דער פלאץ וואס ער איז פריער געווען
- ☐ אפאר טויזענט מייל ווייט פון וואו ער איז פריער געווען

ח. וואס זאגט אונז דער רבי האט מען אים געוואוזן מיט דעם?
- ☐ אז א צדיק קען אנקומען צו הויכע וועלטן
- ☐ אז עס איז זייער טייער יעדע ריר וואס א מענטש רירט זיך אויף דער וועלט פארן אויבערשטן
- ☐ עס איז זייער טייער דאס וואס דער צדיק גייט אין די הויכע וועלטן

ט. ווער וואוינט אין די צוויי פאלאצן?
- ☐ אין ביידע וואוינען קנעכט
- ☐ אין ביידע וואוינען קעניגן
- ☐ אין איינע וואוינט א קעניג אין איינע א קנעכט

י. איז דא א חילוק צווישן די צוויי פאלאצן?
- ☐ זיי זענען אויס די זעלבע
- ☐ באמת איז דא גרויסע חילוק צווישן זיי ביידע
- ☐ ביידע תשובות זענען ריכטיג

יא. דורך וועלכע מצווה זאגט אונז דא דער רבי, איז מען זוכה צו וויסן די חילוק צווישן זיי?
- ☐ ציצית
- ☐ תפילין
- ☐ פדיון שבויים

יב. וואספארא סגולה זאגט דער רבי אויף פאקין ר"ל?
- ☐ מ'מאכט א באד פאר די קינד מיט קרייד און דריי מאל אזויפיל זייף
- ☐ מ'מאכט א באד פאר די קינד מיט זייף און דריי מאל אזויפיל קרייד
- ☐ מ'מאכט א באד פאר די קינד מיט קרייד און צוויי מאל אזויפיל זייף

יג. פון וואס איז געקומען די קרענק ביז א סכנה ר"ל?
- ☐ פון נישט א קלארע לופט
- ☐ פון געוויסע עסן
- ☐ פון חטא העגל

יד. וואס זענען די צעהן קאפיטלאך תהלים וואס ווערן אנגערופן תיקון הכללי?
- ☐ ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ.
- ☐ י"ג, ל"ב, מ"א, נ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ.
- ☐ ט"ז, כ"ג, ל"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ.

טו. פארוואס איז נישט גוט אראפגעשריבן די מעשה וואס דער רבי האט דערציילט שבת חנוכה?
- ☐ ווייל דער רבי האט עס דערציילט נאר מיט רמזים
- ☐ ווייל מ'האט עס נישט גלייך אראפגשריבן
- ☐ ווייל מ'האט עס לכתחלה נישט קלאר ארפגעשריבן

טז. וואס לערנסטו זיך פון די ביסל וואס עס שטייט יא אראפגעשריבן?
- ☐ ווי שטארק מ'קען זיך מחיה זיין מיט א ספר (כתב פון מלך)
- ☐ ______________________

ברוך הנותן ליעף כח ולאין אונים עצמה ירבה - מיט פיל הצלחה

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף.

דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה, און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.

דעם רבינ'ס ליכט

צו מאכן די בחינה און אריין גיין אין גורל רוף די טעלפאן ליין 02-5-3333-72 L3233287@gmail.com